

Til Miljøministeriet

Masnedø den 14. august 2024

Fair Spildevand anmoder om aktindsigt omkring to forhold:

1) På hvilken juridisk baggrund stiller EU krav om at medlemsstaterne skal overvåge og angive udledning af nitrat til overfladevand i totale mængder for det samlede landområde.

2) Hvor i dansk lovgivning - der udspringer af Vandrammedirektivet - står at overvågningen af overfladevand skal foretages på baggrund af teoretiske typetal (teoretiske sandsynligheder), som samtidig er grundlag for offentlig kloakering og udstedelse af påbud om forbedret spildevandsrensning uden for kloakplande.

Motivation for aktindsigten

Den 17. maj 2023 havde Fair Spildevand foretræde for Miljø- og Fødevarerudvalget. Overskriften for foretrædet var "[Landbrug og husejere udenfor kloakpland er gennem 20 år pålagt byrder uden lovhjemmel](#)¹".

Som opfølgning på mødet blev Miljøministeriet bedt om at svare på følgende:

"Vil ministeren kommentere henvendelsen af 15/5-23 fra Fair Spildevand om Landbrug og husejere udenfor kloakpland er gennem 20 år pålagt byrder uden lovhjemmel, jf. MOF alm. del - bilag 361?"

Miljøministeriet v/Rasmus Moes svarede den 28. juni 2023 tilsyneladende uden at have fokus på, hvor i materialet - [der blev anvendt i forbindelse med foretrædet](#) - den manglende lovhjemmel blev påtalt. Det søges der hermed at råde bod på.

Under kort beskrivelse af foretrædet skriver vi bl.a. følgende:

Direktivet stiller ingen steder krav til totale mængder, men udelukkende krav til koncentrationer til diverse kvalitetselementer. Denne fejlfortolkning har i over 20 år kostet mia. af kroner grundet dispositioner hvilende på et uvidenskabeligt grundlag og skabt unødige konflikter interessegrupper imellem.

Ministeren svarer [den 28. juni 2023 på spørgsmål 595 bl.a.](#)²:

I forhold til at opnå god økologisk tilstand, fokuserer vandrammedirektivet på miljøpåvirkningen i f.eks. marine vandområder. Her er det afgørende at se på mængden af kvælstof, der samlet transporteres til vandområderne.

¹ <https://www.ft.dk/samling/20222/almudel/mof/bilag/361/index.htm>

² <https://www.ft.dk/samling/20222/almudel/mof/spm/595/svar/1968811/2730138.pdf>

Vi ser ingen steder i Vandrammedirektivet, at der udsættes noget omkring kvælstof (nitrat). Kun i bilag V under “*Kemiske og fysisk-kemiske elementer, der understøtter de biologiske elementer*” står noget omkring næringsstofforhold. Altså målte koncentrationer af næringsstofforhold er vi forpligtet til at kunne redegøre for.

I Vandrammedirektivets artikel 10 er nitrat omtalt. Her står at medlemsstaterne skal sikre, at alle udledninger til overfladevand kontrolleres imod forurening for bestemte emissionsgrænseværdier med henvisning til [Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991](#)³ (Nitratdirektivet). Hvor der i dette direktiv stilles krav til medlemsstaterne om overvågning af nitratkvælstof, er det i form af nitratkoncentrationer og naturligvis ikke i totale mængder.

Hverken i vandrammedirektivet eller indirekte i nitratdirektivet, hvor der stilles krav til emissionsgrænseværdier og overvågning, er det IKKE totale mængder der efterlyses, men kravet er at det skal opgøres i koncentrationer angivet som **mg nitrat pr. liter**.

ad 1) Derfor udbedes om aktindsigt i på hvilken juridisk baggrund EU stiller krav om at medlemsstaterne skal overvåge og angive udledning af nitrat til overfladevand i totale mængder for det samlede landområde.

Videre svarer ministeren den 28. juni 2023 på spørgsmål 595 bl.a.:

Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter angiver de områder, hvor kommunen for den spredte ukloakerede bebyggelse skal sikre gennemførelse af forbedret spildevandsrensning eller kloakering med henblik på reducere af iltforbrugende organiske stoffer. Udpegningen af disse områder sker generelt for vandløb på baggrund af målinger af den biologiske kvalitet (vandløbsfaunamålinger).

I [Novana rapporten for punktkilder 2022](#)⁴ i kapitlet “Spredt bebyggelse” står:

Belastningsopgørelser for spredt bebyggelse er baseret på beregninger ud fra følgende forudsætninger: I beregningen indgår renseniveauet for ejendommens renselanlægstype (eksempelvis 10% for kvælstof og fosfor samt 30% for organisk stof for bundfældningstanke), erfaringstal for, hvor mange personer der bor i de forskellige beboelsestyper (eksempelvis 2,5 personer pr. parcelhus), og hvor meget kvælstof, fosfor og organisk stof en person udleder pr. år (4,4 kg kvælstof, 0,72 kg fosfor og 21,9 kg BI₅)¹⁵. På den baggrund er der beregnet en teoretisk værdi for, hvor mange kg kvælstof, fosfor og organisk stof der udledes pr. ejendom.

Og i svar fra [Miljøstyrelsen af 28. april 2023](#)⁵ står:

at baggrund for forbedret spildevandsrensning hviler ikke på konkrete målinger, men på forskningsbaserede typetal og lokale afstrømningstal.

³ <https://fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Nitratdirektivet-91-676-med-gule-markeringer.pdf>

⁴ <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2024/02/978-87-7038-600-5.pdf>

⁵ <https://www.fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Svar-fra-Miljoestyrelsen-Vordingborgvej-336-2023-04-28.pdf>

Altså myndighedernes udpegning af hvor der skal sættes ind med påbud om forbedret spildevandsrensning hviler på en teoretisk sandsynlighed, som yderst sjældent er sammenfaldende med målinger fra virkeligheden.

Vandrammedirektivet er "grundloven" på området og der stilles udelukkende krav til at medlemsstaterne skal overvåge overfladevand i form af konkrete målinger. Denne overvågning er fra 2009 implementeret i bekendtgørelse [nr 1434 af 06/12/2009](#).

I dag er [BEK nr 792 af 13/06/2023](#) gældende på området.

Derfor:

ad 2) Hvor i dansk lovgivning - der udspringer af Vandrammedirektivet - står at overvågningen af overfladevand skal foretages på baggrund af teoretiske typetal (teoretiske sandsynligheder), som samtidig er grundlag for offentlig kloakering og udstedelse af påbud om forbedret spildevandsrensning uden for kloakplande.

Fair Spildevand finder det samtidigt relevant i nærværende tilfælde at minde Miljøministeriet om retningslinjer for embedsmænd uddybet i [Kodex VII - de syv centrale pligter](#)⁶.

Fair Spildevand
v/Jørn Rasmussen

⁶ <https://fairspildevand.dk/wp-content/uploads/KODEX-VII-trim.pdf>